

Nedsivningstilladelser – juridiske og tekniske forhold

I forbindelse af med lokal nedsivning af regnafstrømning er der en række juridiske og tekniske forhold, der skal tages stilling til. Det regnvand, der nedsives, skal være så rent, at grundvandsforekomsten fortsat kan opfylde sit miljømål.

Juridiske forhold

En tilladelse til nedsivning skal redegøre for de retsregler, sagen er bedømt efter – dvs. love og bekendtgørelser samt bindende planer. Det omfatter således i almindelighed en redegørelse for:

- Bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen
- Recipientens miljømål og de tilknyttede kvalitetskrav
- Vandplanernes retningslinjer

Miljøbeskyttelsesloven

Efter miljøbeskyttelseslovens § 19 må stoffer, produkter og materialer, der potentielt kan forurene grundvand, jord og undergrund, ikke uden tilladelse afledes til undergrunden. Det omfatter dermed også nedsivning af tag- og overfladevand fra befæstede arealer, der kan indeholde forurenende stoffer, men ikke nødvendigvis gør det. Miljøbeskyttelseslovens § 3 indeholder endvidere et krav om, at der i tilladelser efter loven – herunder også tilladelser til nedsivning af tag- og vejvand, stilles krav om anvendelsen af den bedst tilgængelige teknologi.

Spildevandsbekendtgørelsen

Efter spildevandsbekendtgørelsens § 30 og 31 kan kommunalbestyrel-

FOTO: SIMON TOFT INGVERTSEN

Nedsivningsanlæg ved parkeringsplads. Det regnvand, der nedsives, skal være så rent, at grundvandsforekomsten fortsat kan opfylde sit miljømål. Risiko for grundvandsforurening beror på regnvandets faktiske eller forventede forureningsgrad og grundvandsforekomstens sårbarhed.

sen kun give tilladelse til nedsivning af tag- og overfladevand, når visse minimumskrav er opfyldt. Formuleringen af de to bestemmelser er ikke entydig, men der er ikke grundlag for at antage, at bestemmelserne tilsidesætter den almindelige pligt til at tage højde for andre regler og relevante plangrundlag.

Miljømål og kvalitetskrav

En nedsivningstilladelse skal som minimum vurderes i forhold til grundvandsforekomstens mulighed for opfyldelse af sit miljømål, dvs. kvalitetskravet på 50 mg nitrat per liter og 1 mikrogram pesticider samt de tærskelværdier for grundvandsforekomsten, der er opstillet i vandplanen. For øvrige miljøfremmede stoffer er tærskelværdierne i vandplanerne lig med kvalitetskravene til drikkevand. Hvis grundvandsforekomsten tillige er udpeget som en drikkevandsforekomst, så skal tilla-

delserne også respektere kravet i vandrammedirektivet om, at reducere behovet for at rense vandet inden det anvendes til drikkevand.

Vandplanernes retningslinjer

Det er i forslaget til 1. generation vandplanerne en generel retningslinje hvorefter miljømyndighederne ved deres tilladelser, godkendelser m.v. skal sikre, at forringelse af tilstanden for overfladevand og grundvand forebygges, betyder, at der ikke kan gives en tilladelse, der truer vandforekomstens miljømål. Retningslinjen har afsæt i vandrammedirektivet og må forventes videreført også i forbindelse med 2. generation af vandplaner. Der må med anvendelsen af ordet »forebygge« arbejdes med en vis sikkerhed for at dette ikke sker.

Vandplanernes retningslinjer med hensyn til drikkevandsinteresser har

ikke direkte retlig betydning for tilladelser til nedsivning af tag- og overfladevand fra befæstede arealer. Udpegningerne af områder med drikkevandsinteresser identificerer imidlertid, ligesom indvindingsopland til almene vandforsyninger, nogle kvalificerede samfundsinteresser og har derfor betydning for den almindelige skønsmæssige afvejning af hensyn og interesser.

Det kommunale plangrundlag

En del kommuner bruger også kommuneplanen eller spildevandsplanen som administrationsgrundlag for tilladelser til nedsivning af tag- og overfladevand. Her kan stå hvilke faktiske forhold og samfundsmæssige hensyn, som prioriteres i sagsbehandlingen, samt hvilke vilkår man som ansøger kan forvente at få stillet. Konkrete omstændigheder kan dog begrunde, at kommunerne afviger fra disse planer.

Tekniske forhold

Tilladelser til nedsivning af regnvand skal være baseret på en vurdering af de konkrete tekniske og miljømæssige forhold i sagen. Ofte sammenfattes dette som en »miljøteknisk vurdering«. Vurderingen danner grundlaget for de vilkår, som tilladelsen skal indeholde, og som skal sikre at nedsivningen ikke belaster vandmiljøet uacceptabelt.

Foruden basale overvejelser som afstandskrav til bygninger, jordens nedsivningskapacitet og afstanden til grundvandsspejlet skal vurderingen grundlæggende indbefatte tre vigtige forhold:

- hvad er kvaliteten af det regnvand, der skal nedsive,
- er der risiko for grundvandsforurening og
- hvilke vilkår skal stilles for at nedsivningen er acceptabel, eksempelvis i form af bestemte renseforanstaltninger eller driftsmetoder?

Regnvands forureningsgrad

Der findes ingen generelle værdier for kvaliteten af det regnvand, der strømmer af byernes overflader; snarere peger vores viden på en meget stor variation i forureningsgraden. Det skyldes, at der er mange forskellige kilder til forurening i vores byer; mest udtalt er de trafikrelaterede, men også industrien, brændeovne, affald, bygningsvedligehold, ukrudts- og glatførebekæmpelse samt slid på forskellige materialer har stor betydning.

Der skelnes ofte mellem tage og befæstede overflader. I de fleste tilfælde er tagvand rent nok til at nedsive via en faskine el. lign., hvorimod vand fra veje og p-pladser generelt ikke kan nedsives direkte. Derimellem findes en lang række overfladetyper, eksempelvis fortove, cykelstier og opholdspladser, som kan være mere eller mindre forurenede afhængig af aktiviteter og beliggenhed.

Risiko for grundvandsforurening

Det regnvand, der nedsives, skal være så rent, at grundvandsforekomsten fortsat kan opfylde sit miljømål og de deraf afledte kvalitetskrav for nitrat, pesticider og øvrige miljøfremmede stoffer. Vurderingen af, om der er risiko for grundvandsforurening, bør bero på regnvandets faktiske eller forventede forureningsgrad og grundvandsforekomstens sårbarhed, der bl.a. er en funktion af afstanden til grundvandsspejlet, fortyndingsforholdene og geologien i området.

I praksis er det vanskeligt at vurdere og dokumentere hvilken yderligere rensning eller fortynding, der kan forventes i underjorden eller i selve grundvandsmagasinet. Derfor kræves kvalitetskravene ofte overholdt ved regnvandets afgang fra selve nedsivningsanlægget.

Vilkår og renseforanstaltninger

Nedsivningstilladelser kan indeholde en række vilkår, som ansøgeren skal overholde for, at tilladelsen er

gældende, eksempelvis vilkår om benyttelse af bestemte rensemetoder, etablering/drift af løsningen, kontrolmålinger, osv.

Der findes en række muligheder for at rense regnvandet i forbindelse med nedsivning, hvor den mest kendte er nedsivning gennem en vegetationsdækket filterjord. Ved at nedsive gennem en aktiv rodzone og en veldefineret jord opnås en forbedret og mere kontrolleret rensning, ligesom det er let at skifte jorden ud samt at foretage kontrolmålinger, når der er brug for det.

Filterjord er efterhånden ved at opnå status som »bedst tilgængelige teknologi« til nedsivning af potentielt forurenede regnvand. Derudover findes der også mere kommercielle produkter på markedet i form af naturlige og syntetiske filtermedier, som kan placeres i faskinekassetter og infiltrationsbrønde.

Fælles for alle renseløsningerne er dog, at dokumentationen for deres renseseffekt stadig er sparsom, så myndighederne har ikke et veletableret fagligt grundlag for at vurdere, hvilken kvalitet vandet kan opnå. Der arbejdes i flere henseender på at forbedre beslutningsgrundlaget, bl.a. i form af en dansk database for målinger af regnvandskvalitet, udvikling af nye testmetoder, udarbejdelse af faktaark for renseteknologier og lignende. Læs mere på www.vandibyer.dk.

Referencer

IFRO-rapport nr. 225. 2013: Lokal nedsivning og udledning af regnvand – Miljømål og miljøkvalitetskrav. ISBN: 978-87-92591-43-2.

Larsen m.fl. (2012): Risiko ved nedsivning og udledning af separatloakeret regnvand, baggrundsrapport.

Naturstyrelsen, januar 2013: Afstrømning fra tagflader og befæstede arealer – Vurdering af forureningsrisici for grundvand.

Simon Toft Ingvertsen og Lasse Baaner